

INHOUD

<i>Woord vooraf</i>	v
<i>Lijst der verkort aangehaalde werken</i>	xxi

Hoofdstuk I.

Algemene regelen	1
A. Handelsrecht en economisch recht	1
B. Daden van koophandel	2
C. Handelaar ('koopman')	4
D. Handelszaak	5
E. Handelsvennootschap	5
F. Onderneming	6
G. Toepassingsfeer van het handelsrecht	10
H. Bewijs in handelszaken	11
I. Betalingsachterstand handelsverbintenissen	14
J. Rechtbank van koophandel	15
K. Algemene verplichtingen bij het begin van een handelsactiviteit	16
1. Grondvoorwaarden	17
2. Inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen	18
3. Opening van een zichtrekening	26
4. Fiscale en sociale verplichtingen	26
5. Bekendmaking van het huwelijkscontract	27
6. Boekhouding	28
7. Onbeslagbaarheid van de woning van de zelfstandige ondernemer ..	29
8. Sluikwerk	30

Hoofdstuk II.

Vennootschappen	33
A. Algemeen	33
B. Rechtspersoonlijkheid	45
C. Oprichting	48
1. Materiële vereisten	49
a. Pluraliteitsvereiste	49
b. Toestemming	51
c. Bekwaamheid	52

d.	Voorwerp en oorzaak	52
e.	Inbreng.....	52
f.	Winstoogmerk en winstverdeling.....	53
g.	<i>Jus fraternitatis</i>	55
2.	Vormvereisten.....	55
a.	Geschrift	55
b.	Publicatie.....	56
3.	Sancties	57
a.	Algemeen.....	57
b.	Kenmerken van de bijzondere nietigheidssanctie.....	58
c.	Nietigheidsgronden van NV, BVBA en Comm.VA.....	59
4.	Oprichtingsprocedure	59
a.	Algemeen.....	59
b.	Handelingen verricht ten name van een vennootschap in oprichting	60
5.	Oprichting van een naamloze vennootschap.....	61
a.	Wijze van oprichting.....	61
b.	Kapitaalvorming.....	62
i)	Algemeen	62
ii)	Minimumkapitaal.....	63
iii)	Inbreng in geld.....	63
iv)	Inbreng in natura.....	64
v)	Quasi-inbreng	65
c.	Oprichtersaansprakelijkheid	66
6.	Oprichting van een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid	67
7.	Oprichting van een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid	68
D.	Kapitaal in de naamloze vennootschap en besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid	69
1.	Kapitaalverhoging	69
2.	Kapitaalvermindering	72
a.	Kapitaalvermindering ter aanzuivering van geleden verlies.....	72
b.	Reële kapitaalvermindering	72
3.	Aflossing van kapitaal	73
4.	Winstverdeling	73
5.	Alarmprocedure – aanzienlijk verlies van kapitaal	74
6.	Verkrijging door de vennootschap van eigen effecten	75
7.	Kruisparticipaties.....	76
8.	Voorschriften m.b.t. de BVBA	78
E.	De vennoten.....	79
1.	Personenvennootschappen	79
2.	Kapitaalvennootschappen.....	80

F.	Identificatie van de vennootschap	89
1.	Naam en soortwaarheid	89
2.	Statutaire zetel.....	91
3.	Nationaliteit.....	91
G.	Bestuur en vertegenwoordiging van de vennootschap	93
1.	Algemeen.....	93
2.	Personenvennootschappen	95
a.	Intern bestuur	95
b.	Externe verhouding	95
3.	Naamloze vennootschap	96
a.	Raad van bestuur	96
i)	Algemeen	96
ii)	Vertegenwoordigingsbevoegdheid	99
b.	Dagelijks bestuur	101
c.	Directiecomité	102
4.	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.....	102
5.	Coöperatieve vennootschap	103
6.	De vaste vertegenwoordiger	104
H.	Aansprakelijkheid van bestuurders	105
1.	Algemeen.....	105
2.	Aansprakelijkheidsgronden	107
a.	Bestuursfouten	107
b.	Inbreuk op vennootschapswetgeving of statuten	108
c.	Onrechtmatige daden	108
d.	Kennelijk grove fout.....	109
e.	Aansprakelijkheid voor fiscale schulden en socialezeker- heidsbijdragen.....	111
f.	Strafrechtelijke aansprakelijkheid	112
I.	Toezicht en informatieplicht	113
J.	Algemene vergadering	116
K.	Fusies en splitsingen, en inbreng van een algemeenheid of bedrijfstak ..	121
1.	Fusies en splitsingen.....	121
a.	Fusies	121
b.	Splitsingen.....	124
c.	De positie van de schuldeisers en aandeelhouders of vennoten bij een fusie of splitsing	126
2.	Inbreng van een algemeenheid of bedrijfstak	126
L.	Ontbinding en vereffening.....	127
M.	Uitsluiting en uittreding van aandeelhouders	133
1.	De uitsluiting van vennoten	134
2.	De uittreding van vennoten	137
N.	Gedwongen verkoop van effecten.....	137

Hoofdstuk III.

Enige handelsovereenkomsten	139
A. Handelstussenpersonen en distributiecontracten	139
1. Handelstussenpersonen.....	139
a. Handelsagent	140
b. Makelaar	143
c. Commissionair.....	144
2. Distributieovereenkomsten	145
a. Concessie.....	145
b. Franchising	149
B. Overeenkomsten m.b.t. de handelszaak	150
1. Overdracht.....	151
2. Verpanding	152
C. Handelspand	154
D. Financiële zekerheidsovereenkomsten	156
E. Endossement van de factuur	157
F. Factoring.....	158
G. Leasing	159

Hoofdstuk IV.

Elektronische handel.....	161
---------------------------	-----

Hoofdstuk V.

Waardepapieren en betalingsverkeer	167
A. Algemeen	167
B. Wisselbrief	169
1. Wisselrechtelijke terminologie.....	169
2. Functies van een wisselbrief.....	170
3. Abstract karakter van wisselbrieven	170
4. Vorm en inhoud van wisselbrieven	171
5. Endossement	173
6. Verplichtingen van de trekker en van de betrokkene-acceptant ...	174
7. Aval.....	175
8. Betaling van wisselbrieven	175
C. Orderbriefje	177
D. Cheque	178
1. Definitie	178
2. Vormvereisten van de cheque.....	179
3. Soorten cheques	180
E. Betalingsverkeer	181
1. Verschillende betalingssystemen.....	181

2. Verhouding schuldenaar – schuldeiser	182
3. Verhouding tot betalingsdientaanbieders	183

Hoofdstuk VI.

Recht van de intellectuele eigendom	187
---	-----

A. Algemeen	187
B. Auteursrecht	188
1. Algemeen	188
2. De auteurswet van 30 juni 1994	188
a. Het eigenlijke auteursrecht	188
b. De naburige rechten	192
c. Gemeenschappelijke bepalingen voor het auteursrecht en de naburige rechten	193
3. De softwarewet van 30 juni 1994	195
4. De bescherming van databanken	197
a. Het begrip databank	198
b. Het <i>sui generis</i> -recht voor databanken	198
c. De auteursrechtelijke bescherming van databanken	202
C. Octrooien	203
1. Inleiding	203
2. Geldigheidsvereisten voor een octrooi	204
a. Materiële vereisten	204
i) Uitvinding	205
ii) Nieuwheid	205
iii) Uitvinderswerkzaamheid	206
iv) Toepassing op het gebied van de nijverheid	206
b. Formele vereisten	206
3. Opeisen van de eigendom van een octrooi	208
4. Rechten en plichten van de octrooihouder	209
a. Rechten	209
b. Plichten	212
i) Betaling van de jaartaks	212
ii) De exploitatieplicht	212
5. Gedwongen licenties	213
6. Nietigheid van het uitvindingsoctrooi	216
7. Octrooigemachtigden	216
8. Octrooibescherming in het buitenland	217
D. Bescherming van chips	217
E. Tekeningen en modellen	219
F. Merkenrecht	229
1. Definitie	230

a.	Onderscheid merk – handelsnaam, warenmerk – dienstmerk, individueel merk – collectief merk	230
b.	De beschermingsvoorwaarden	232
c.	Een teken	233
d.	Vatbaarheid voor grafische voorstelling	233
e.	Onderscheidend vermogen	234
f.	Enkele concrete toepassingsgevallen	236
2.	Verkrijgen van het recht op een merk	241
3.	Bestaan van het merkrecht	242
a.	Nietige depots	243
b.	Verval van het recht op een merk	244
4.	Duur en vernieuwing	245
5.	Bescherming van een merk	246
6.	Licenties en overdracht	258
7.	De rechtsverwerking wegens gedogen	259
8.	Internationale merkbescherming	259
G.	De handhaving van intellectuele rechten	260
H.	Nationale intellectuele eigendomsrechten en vrij verkeer van goederen binnen de EU	265

Hoofdstuk VII.

Europees economisch recht	273
---------------------------------	-----

Inleiding	273
-----------------	-----

A.	Kort overzicht van de mededingingstheorie	276
B.	Europees mededingingsrecht gericht tot ondernemingen: algemeen. ...	284
1.	Algemeen	284
2.	Algemene structuur van de concurrentieregelen uit het VWEU ...	286
3.	Toepassingsgebied van het Europees mededingingsrecht wat betreft de sectoren	288
4.	De afbakening van de relevante markt als onderdeel van de mededingingsbeoordeling	289
C.	Europees mededingingsrecht gericht tot ondernemingen: het verbod van kartelafspraken in art. 101 VWEU	293
1.	Nadere ontleding van de toepassingsvoorwaarden van art. 101, lid 1 VWEU	293
a.	De aan ondernemingen verboden handelingen	293
b.	Materiële voorwaarden	296
2.	Nietigheidssanctie van art. 101, Lid 2 VWEU	301
3.	Ontheffing van het kartelverbod	302
4.	Handhaving van het kartelverbod	303
a.	Algemeen	303
b.	Handhaving door de Commissie	304

i)	Initiatief	304
ii)	Onderzoeksbevoegdheden van de Commissie	304
iii)	Beslissing	305
iv)	Sancties	306
c.	Handhaving door de nationale rechterlijke instanties en de nationale mededingingsautoriteiten	307
5.	Toepassing van art. 101 VWEU m.b.t. bepaalde categorieën van afspraken	307
a.	Marktverdelingsafspraken en uitsluitingspraktijken	307
b.	Prijsafspraken	309
c.	Verticale overeenkomsten	311
i)	Algemeen	311
ii)	Toepassingsgebied van de vrijstelling	312
iii)	Vrijstellingsvoorwaarden	313
iv)	Intrekken van de vrijstelling	315
v)	Beoordeling van verticale overeenkomsten als zij niet onder het toepassingsgebied van de groepsvrijstelling vallen	315
d.	Overeenkomsten betreffende technologieoverdracht	320
e.	Horizontale overeenkomsten: joint-ventures en samenwerkingsovereenkomsten	323
D.	Europees mededingingsrecht gericht tot ondernemingen: het verbod van misbruik van machtspositie in art. 102 VWEU	327
1.	Vaststelling van de machtspositie	329
2.	Misbruik	331
3.	Ongunstige beïnvloeding van de handel tussen de lidstaten	337
E.	Europees mededingingsrecht gericht tot ondernemingen: concentratiecontrole	338
1.	Algemeen	338
2.	Toepassingsgebied: het begrip ‘concentratie’	339
3.	Toepassingsgebied: de communautaire dimensie	340
4.	Procedure	341
5.	Beoordeling van concentraties	343
F.	De toepasselijkheid van de EU-concurrentieregels op overheidsbedrijven	344
G.	Vrij verkeer van goederen binnen de EU	345
1.	Algemeen	345
2.	Het verbod van kwantitatieve in- en uitvoerbeperkingen en maatregelen van gelijke werking	347
3.	De noodzaak van positieve integratie	350
H.	Vrij verkeer van personen en diensten binnen de EU	351
1.	Algemeen	351
2.	Het recht van vestiging	352

3.	Vrij verkeer van diensten	354
4.	Positieve integratie	355

Hoofdstuk VIII.

Belgisch economisch recht	359
-------------------------------------	-----

Inleiding	359
---------------------	-----

A. Belgisch mededingingsrecht	360
---	-----

1.	Inleiding	360
2.	Materieelrechtelijke bepalingen	362
3.	Organen en procedure	364
4.	Andere normen met betrekking tot de mededinging	366

B. Marktpraktijken	367
------------------------------	-----

Inleiding	367
---------------------	-----

a.	Decriminalisering	369
----	-----------------------------	-----

b.	Bescherming van de consument en concurrent	369
----	--	-----

1.	Toepassingsgebied	371
----	-----------------------------	-----

2.	Voorlichting van de consument	374
----	---	-----

a.	Algemene informatieverplichting	374
----	---	-----

b.	Prijsaanduiding	374
----	---------------------------	-----

c.	Hoeveelheidsaanduiding	376
----	----------------------------------	-----

d.	Benaming en samenstelling van producten en diensten	376
----	---	-----

e.	Etikettering	376
----	------------------------	-----

3.	Overeenkomsten met consumenten	377
----	--	-----

a.	Algemene bepalingen	377
----	-------------------------------	-----

b.	Overeenkomsten op afstand	378
----	-------------------------------------	-----

i)	Algemeen en toepassingsgebied	378
----	---	-----

ii)	Bepalingen voor overeenkomsten op afstand die géén betrekking hebben op financiële diensten	379
-----	--	-----

iii)	Bepalingen voor overeenkomsten op afstand met betrekking tot financiële diensten	384
------	---	-----

iv)	Voor beide categorieën gemeenschappelijke bepalingen	388
-----	--	-----

c.	Verkopen buiten de onderneming van de verkoper	388
----	--	-----

d.	De onrechtmatige bedingen	390
----	-------------------------------------	-----

e.	Door de onderneming aan de consument af te geven documenten	392
----	--	-----

f.	Regeling voor stilzwijgende verlenging van dienstenover- eenkomsten	393
----	--	-----

g.	Andere aspecten met betrekking tot de sluiting of uitvoering van overeenkomsten	394
----	--	-----

4.	Reclame en oneerlijke handels- en marktpraktijken	395
----	---	-----

a.	Inleiding	395
----	---------------------	-----

b.	Invulling van de begrippen reclame en handelspraktijken	395
----	---	-----

c.	Structuur van de wet: wanneer welke regelen hanteren?	397
d.	Vergelijkende reclame	397
e.	Regelen betreffende oneerlijk handelspraktijken jegens consumenten.	400
	i) Algemeen	400
	ii) Toepassingsgebied	400
	iii) Verbod op oneerlijke handelspraktijken jegens consument: structuur	400
	iv) Overkoepelende norm	401
	v) Misleidende handelspraktijken	401
	vi) Agressieve handelspraktijken	407
	vii) Privaatrechtelijke sanctie bij miskenning regelen oneerlijke handelspraktijken jegens consumenten.	409
f.	Oneerlijke marktpraktijken jegens andere personen dan consumenten.	410
	i) Reclame gericht tot ondernemingen	410
	ii) Afgedwongen aankoop	413
	iii) Piramidesystemen	413
	iv) Daden strijdig met de eerlijke marktpraktijken	414
g.	Ongevraagde commerciële communicatie.	419
h.	Bewijsregeling inzake handelspraktijken.	420
i.	Aansprakelijkheid voor reclame	420
j.	Verkoop met verlies	421
	i) Toepassingsgebied	421
	ii) Wanneer is er sprake van verkoop met verlies?	422
	iii) Uitzonderingen	422
	iv) Verbod van verkoop met verlies in contracten met de leveranciers.	423
5.	Promoties inzake prijzen.	424
	a. Inleiding.	424
	b. Verwijzing naar de eigen, voorheen toegepaste prijs	424
	c. Uitverkopen.	426
	d. Opruiming of solden	428
	e. De sperperiode	430
	f. Titels die recht geven op terugbetaling of prijsvermindering.	431
6.	Gezamenlijk aanbod en openbare verkoop	432
	a. Gezamenlijk aanbod	432
	b. Openbare verkopen	433
7.	Consumentenakkoorden.	434
8.	Benamingen van oorsprong	434
9.	Vordering tot staken en waarschuwingsprocedure.	436
	a. Begrip ‘vordering tot staken’	436
	b. Wie kan de vordering instellen?	437

c.	Wat kan de voorzitter juist bevelen?	438
d.	Waarschuwingsprocedure	439
C.	Prijsreglementering in België	439
1.	Globaal overzicht	439
2.	Toepassingsgebied van de algemene prijzenwet	441
3.	Normale prijs	441
4.	Maximumprijs	442
5.	Programmaovereenkomsten	443
6.	Prijsverhogingsaanvraag	444
7.	Nationale prijsreglementering en het EG-Verdrag	444
D.	Belgisch vestigingsrecht	445
1.	Algemeen	445
2.	Vestigingswetgeving voor de KMO	449
3.	Ambulante activiteiten en kermisactiviteiten	452
Hoofdstuk IX.		
	Einde van de handelsactiviteit	457
	Inleiding	457
A.	Opsporen van ondernemingen in moeilijkheden	461
B.	Gerechtelijke reorganisatie	462
1.	Toegang tot de procedure	462
2.	Gevolgen opening procedure	466
3.	Minnelijk akkoord	470
4.	Collectief akkoord	470
5.	Overdracht van onderneming	471
6.	Buitengerechtelijk akkoord	472
C.	Faillissement	473
1.	Definitie	473
2.	Voorwaarden	474
3.	Internationale faillissementen	476
4.	Vormen	478
5.	Preventieve ontzetting en de voorlopige bestuurder	479
6.	Organisatie van het faillissement	479
7.	Verdachte periode en faillissementspauliana	483
8.	Gevolgen van het faillissement voor de schuldenaar	486
a.	Betreffende de persoon van de gefailleerde	486
b.	Betreffende de goederen van de gefailleerde	487
c.	De gehuwde koopman	488
d.	Bijzondere rechtsregelen i.v.m. vennootschappen	488
9.	Gevolgen van het faillissement voor de schuldeisers	489
a.	Algemeen	489
b.	De onbetaalde verkoper van roerende goederen	493

c. Retentierecht en terugvorderingsrechten.....	494
d. Het faillissement en de lopende overeenkomsten.....	495
10. Samenstelling van actief en passief.....	496
11. Afwikkeling van het faillissement.....	498
12. Verschoonbaarheid.....	500
D. Strafrechtelijke gevolgen	501
<i>Trefwoordenregister</i>	<i>503</i>